

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 22 września 2020 r.

**Opinia do ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o wzmocnionej współpracy obronnej,
podpisanej w Warszawie dnia 15 sierpnia 2020 r.**

(druk nr 206)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wyrażenie przez Sejm i Senat zgody na ratyfikację przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o wzmocnionej współpracy obronnej, podpisanej w Warszawie dnia 15 sierpnia 2020 r.

Jak wskazano w uzasadnieniu projektu ustawy (druk sejmowy nr 573), celem ratyfikowanej Umowy jest uregulowanie trzech głównych aspektów polsko-amerykańskiego partnerstwa strategicznego:

- współpracy obronnej ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki,
- funkcjonowania sił zbrojnych USA w Polsce,
- wsparcia udzielanego siłom zbrojnym USA przebywającym na terytorium Polski.

Umowa ustanawia podstawę prawną współpracy, określając jej obszary, wskazując na wzmocnienie zdolności obu Stron do wypełniania zobowiązań związanych z bezpieczeństwem, wzajemną obronę, rozwój zdolności obronnych, szkolenie wojskowe, technologie i wyposażenie.

Umowa niniejsza zastąpi Umowę o statusie sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych Ameryki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sporządzoną w Warszawie, dnia 11 grudnia 2009 r. (SOFA) oraz Porozumienie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej

a rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki dotyczące współpracy, zawarte przez wymianę not w Warszawie w dniach 22 czerwca i 15 lipca 2015 r.

Umowa stanowi regulację szczególną w stosunku do ustawy z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Dz. U. z 2018 r. poz. 2110).

Źródłem finansowania zobowiązań wynikających z umowy są środki budżetu państwa, uwzględnione w ramach limitu wydatków obronnych, ustalanego co roku w ustawie budżetowej w oparciu o art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych RP oraz poprzez Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych (art. 11 tej samej ustawy) oraz (w możliwym do uzyskania stopniu), z funduszy wspólnych NATO ze środków Programu Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (*NATO NSIP*).

Umowa składa się z preambuły, 37 artykułów oraz dwóch aneksów.

Do najważniejszych postanowień zawartych w Umowie należą:

- w art. 2 definicje, w tym definicje „sił zbrojnych”, „personelu cywilnego”, „członka rodziny”, „lokalnego pracownika cywilnego”, „uzgodnionych obiektów i terenów” oraz „organu wykonawczego”, którym w Polsce jest Minister Obrony narodowej, zaś w USA Departament Obrony,
- w art. 3 zasady korzystania przez Siły Zbrojne USA z obiektów i terenów na terytorium Polski (bez kosztów wynajmu i innych podobnych kosztów) oraz uzyskiwania czasowego dostępu i korzystania z nieruchomości prywatnych i będących własnością samorządu terytorialnego,
- w art. 8 uprawnienie do posiadania i noszenia broni służbowej,
- w art. 9 zasady przemieszczania się osób – członków sił zbrojnych, członków ich rodzin, personelu cywilnego i członków ich rodzin oraz wykonawców kontraktowych,
- w art. 11 zasady wwozu, wywozu i korzystania z pojazdów sił zbrojnych oraz pojazdów niebojowych (prywatnych),
- w art. 14–16 korzystanie z jurysdykcji karnej przez członków sił zbrojnych USA, personel cywilny oraz członków ich rodzin,
- art. 19–23 zwolnienia podatkowe, celne, z opłat licencyjnych i innych,
- w art. 29 przywóz, wywóz i obrót walutami.

Postanowienia końcowe zawarte zostały w art. 37. Stanowią one, że Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony, natomiast może być wypowiedziana przez każdą ze stron

w drodze pisemnego powiadomienia. W takim wypadku, Umowa traci moc po upływie dwóch lat od dnia otrzymania noty informującej o wypowiedzeniu.

Umowa dotyczy spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja wymaga ustawy, w związku z czym podlega ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 573) pochodził z przedłożenia rządowego i był przedmiotem prac dwóch komisji sejmowych: Obrony Narodowej oraz Spraw Zagranicznych. Komisje, po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 16 września 2020 r., wniosły o jego przyjęcie bez poprawek (druk sejmowy nr 602). Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu przedłożenia na 17. posiedzeniu, w dniu 17 września 2020 r.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Beata Mandylis

Główny legislator